

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT

DEN HAAG (Schev.) - VAN STOLKWEG 29 - TELEFOON 55.23.50 - GIRO 41.22.35

Rapport 133.

ONDERZOEK NAAR DE VERMOEDELIJKE KOSTPRIJS VAN CONSUMPTIE-EIEREN VOOR HET JAAR 1950.

De in dit rapport verzamelde gegevens zijn getoetst aan het oordeel van een Commissie van Advies.

De Commissie van Advies was als volgt samengesteld:

Ir J.G. Tukker (Voorzitter),	Hoofd van de Rijksvoorlichtingsdienst voor de Pluimveeteelt te De Bilt
C. Hey,	Landbouwer te Ede
Ir J.J. Jansen,	Rijkspluimveeteeltconsulent te Venlo
A. Loman,	Vermeerderaar te Almen (Gld.)
M.J. Sillekens,	Fokker te Heythuyzen (L.)

Voor de vergadering van de Commissie was de Heer Sillekens verhinderd, terwijl de Heer A.J. Janmaat te Almelo als plaatsvervanger van de Heer Loman aanwezig was.

De Commissie verklaarde zich met de inhoud van het rapport te kunnen verenigen.

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust uiteraard bij het Landbouw-Economisch Instituut.

I N H O U D

Doel

Methode en Basisgegevens

Resultaten:

Staat A Voorcalculatie. De vermoedelijke kostprijs van consumptie-eieren voor het jaar 1950

Bijlage I Naaocalculatie. Overzicht van en toelichting op de resultaten van het onderzoek naar de kostprijs van eieren over het jaar 1 October 1948 - 1 October 1949.

Bijlage II Naaocalculatie. Berekening van de extra kosten welke op de vermeerderingsbedrijven worden gemaakt ten behoeve van de productie van broedeieren.

Bijlage III Voorcalculatie. Toelichting op de berekeningen van de kostprijs van consumptie-eieren voor het jaar 1950.

's-Gravenhage, Mei 1950.

Samengesteld door:

Ir C.M. Hupkes
Drs A.R. van Nes

De Directeur,
J. Horring
(Dr J. Horring)

DOEL

Het doel van dit onderzoek is het berekenen van de hoogte van de kostprijs van consumptie-eieren en van de extra kosten, welke op de vermeerderingsbedrijven gemaakt worden ten behoeve van de productie van broedeieren.

METHODE EN BASISGEGEVENS

Voor het jaar 1950 zijn drie berekeningen van de kostprijs van consumptie-eieren samengesteld. In de eerste plaats een synthetische berekening voor het ras Witte Leghorn. Deze berekening is gebaseerd op een aantal technische gegevens als voederconsumptie en uitval welke gedeeltelijk aan allerlei proeven en gedeeltelijk aan de bedrijfsboekhoudingen over de afgelopen jaren zijn ontleend.

Naast deze synthetische berekening zijn twee berekeningen gemaakt, welke volledig gegevens, ontleend aan bedrijfsboekhoudingen, ten grondslag hebben n.l. voor de vermeerderingsbedrijven en de gewone pluimveebedrijven.

De kostprijs van consumptie-eieren op de vermeerderingsbedrijven werd bepaald door van de totale kosten voor de eiproduktie, de extra kosten voor de productie van broedeieren in mindering te brengen.

Na deze aftrek resteren de kosten voor de productie van consumptie-eieren.

Hieronder volgt een overzicht van de aantallen bedrijven welke gedurende het jaar October 1948 - October 1949 in het kostprijsonderzoek betrokken zijn geweest en waarop de praktijkberekeningen voor het jaar 1950 zijn gebaseerd.

	Vermeerderings- bedrijven	Gewone pluimvee- bedrijven
Drenthe en Overijssel	15	24 ¹⁾
Gelderland en Utrecht	16	11
N.-Holland, Z.-Holland en Zeeland	13	-
Noord-Brabant en Limburg	<u>16</u>	<u>11</u>
Totaal	60	46

1) Inclusief 7 bedrijven in Friesland.

DE RESULTATEN.

Van de vermoedelijke kosten per hen en de kostprijzen per consumptie-ei voor het jaar 1950 wordt een overzicht gegeven in staat A.

Bij de beoordeling van deze resultaten dient men rekening te houden met het feit dat de voederkosten voor het jaar 1950 zijn berekend tegen voederprijzen welke zijn opgebouwd uit de A.V.A. prijzen vermeerderd met de gebruikelijke bijkomende kosten en marges.

De praktijkprijzen welke voor de voornaamste voedermiddelen door de pluimveehouders betaald worden, liggen in verband met de hoge prijzen van de binnenlandse voedergranen thans niet onbelangrijk hoger. Hieronder volgt een vergelijking tussen de berekende voederprijzen voor het jaar 1950, welke prijzen voor de berekening in staat A werden aangehouden en de praktijkprijzen gedurende de eerste vier maanden van het jaar 1950, volgens de Statistiek van de Verbruikersprijzen van Veevoeder, welke wordt bijgehouden door het L.E.I.

	A.V.A.prijs + kosten en mar- ges	Praktijk- prijs
Ochtendvoer	f. 28,05	f. 28,10
Gemengd graan	" 25,60	" 27,80
Opfokvoer I	" 33,50	" 34,25
Opfokvoer II	" 32,20	" 32,90
Kuikenzaad I	" 31,75	" 33,50
Kuikenzaad II	" 27,55	" 31,10

Indien de voederkosten voor het jaar 1950 berekend worden tegen de hierboven vermelde praktijkprijzen komen de berekende kostprijzen per consumptie-ei gemiddeld ~~0,3~~ 0,3 cts per ei hoger uit.

OVERZICHT VAN DE VERMOEDELIJKE KOSTEN PER HEN EN DE KOSTPRIJS
PER CONSUMPTIE-EI VOOR HET JAAR 1950.

Voorcaloulaties.

	Synthetische berekening Witte leg- horn	Praktijkberekeningen	
		Vermeerde- ringsbe- drijven	Gewone pluimvee- bedrijven
1 a.Loon	2,84	2,84	2,84
b.Sociale lasten (20%)	0,57	0,57	0,57
sub totaal	3,41	3,41	3,41
2 Voederkosten			
a.Mengvoeder en granen	12,56	15,25	13,78
b.Overige voedermiddelen	0,42	0,63	0,58
sub totaal	12,98	15,88	14,36
3 a.Aankoop ééndagskuikens	0,80	1,17	0,97
b.Heffing kuikenbonnen	0,08	0,11	0,08
4 Veeartskosten	0,05	0,05	0,04
5 Kosten hokken enz.	0,94	1,09	1,08
6 Strooisel	0,15	0,14	0,16
7 Electriciteit, brandstof enz.	0,15	0,13	0,18
8 Klein gereedschap	0,09	0,08	0,09
9 Rente pluimvee	0,23	0,31	0,24
10 Pacht	0,19	0,20	0,17
11 Overige kosten	0,12	0,15	0,09
sub totaal 3 t/m 11	2,80	3,43	3,10
Bruto kosten per hen	19,19	22,72	20,87
Aftrekposten:			
12 Omzet en aanwas pluimvee	1,50	4,81	3,12
13 Waarde mest	0,13	0,14	0,12
Totaal aftrek	1,63	4,95	3,24
Netto kosten per hen	17,56	17,77	17,63
14 Eiproductie oudere hennen per hen	175	161	174
15 Eiproductie jonge hennen vóór 1 October per oudere hen	-	14	5
16 Totale eiproductie per oudere hen	175	175	179
17 Kostprijs per consumptie-ei (incl. arbeidskosten)	10 ct	10,2 ct	9,8 ct
18 Kostprijs per consumptie-ei (excl. arbeidskosten)	8,1 "	8,2 "	7,9 "

Bijlage I

Tabel 1

OVERZICHT VAN DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN PER HEN EN DE KOSTPRIJS:
 PER CONSUMPTIE-EI OP DE VERMEERDERINGSBEDRIJVEN.
 (EXCLUSIEF EXTRA KOSTEN VOOR BROEDEIETEN)
 NACALCULATIES

Poekjaar (1 October - 1 October)	1946/'47	1947/'48	1948/'49
Aantallen bedrijven	39	90	60
1 Voederkosten			3,41 ct
a. Mengvoeder en granen	14,86	14,23	14,79
b. Overige voedermiddelen	0,73	0,94	0,63
sub totaal	15,59	15,17	15,42
2 Aankoop ééndagskuikens	0,91	0,97	1,17
3 Heffing kuikenbonnen	—	—	0,11
4 Veeartskosten	0,05	0,05	0,05
5 Kosten hokken enz.	1,47	1,68	1,09
6 Strooisel	0,23	0,20	0,14
7 Electriciteit, brandstof enz.	0,11	0,14	0,13
8 Klein gereedschap	0,08	0,09	0,08
9 Rente pluimvee	0,24	0,25	0,23
10 Pacht	0,19	0,21	0,20
11 Overige kosten	0,15	0,16	0,15
sub totaal 2 t/m 11	3,43	3,75	3,35
Bruto kosten per hen	19,02	18,92	18,77
Aftrekposten:			22,10
12 Omzet en aanwas pluimvee	4,28	4,84	4,81
13 Waarde mest	0,13	0,12	0,14
Totaal aftrek	4,41	4,96	4,95
Netto kosten per hen	14,61	13,96	13,82
14 Eiproductie oudere hennen per hen	158	162	161
15 Eiproductie jonge hennen vóór 1 October per oudere hen	3	9	14
16 Totale eiproductie per oudere hen	161	171	175
17 Kostprijs per consumptie-ei (excl. arbeidskosten)	9,1 ct	8,2 ct	7,9 ct

OVERZICHT VAN DE KOSTEN EN OPBRENGSTEN PER HEN EN DE KOSTPRIJS
PER CONSUMPTIE-EI OP DE GEWONE FLUIMVEEBEDRIJVEN.

NACALCULATIES

Boekjaar (1 October - 1 October)	1946/'47	1947/'48	1948/'49
Aantallen bedrijven	17	56	46
1 Voederkosten			
a. Mengvoeder en granen	13,23	12,84	13,34
b. Overige voedermiddelen	0,97	0,76	0,58
sub totaal	14,20	13,60	13,92
2 Aankoop ééndagskuikens	1,08	1,00	0,97
3 Heffing kuikenbonnen	---	---	0,08
4 Veeartskosten	0,07	0,04	0,04
5 Kosten hokken enz.	1,41	1,56	1,08
6 Strooisel	0,13	0,18	0,16
7 Electriciteit, brandstof, enz.	0,16	0,18	0,18
8 Klein gereedschap	0,08	0,10	0,08
9 Rente pluimvee	0,21	0,20	0,18
10 Pacht	0,22	0,19	0,17
11 Overige kosten	0,12	0,09	0,09
sub totaal 2 t/m 11	3,48	3,54	3,04
Bruto kosten per hen	17,68	17,14	16,96
Aftrekposten:			
12 Omzet en aanwas pluimvee	4,51	4,31	3,12
13 Waarde mest	0,12	0,11	0,12
Totaal aftrek	4,63	4,42	3,24
Netto kosten per hen	13,05	12,72	13,72
14 Eiproductie oudere hennen per hen	183	173	174
15 Eiproductie jonge hennen vóór 1 October per oudere hen	.1	2	5
16 Totale eiproductie per oudere hen	184	175	179
17 Kostprijs per consumptie-ei (excl. arbeidskosten).	7,1 ct	7,3 ct	7,7 ct

Bijlage I

TOELICHTING OP DE KOSTPRIJSBEREKENING VAN CONSUMPTIE-BIEREN
OVER HET JAAR 1 OCTOBER 1948 - 1 OCTOBER 1949.

1. Voederkosten.

a. Mengvoeder en granen.

Deze kosten hebben betrekking op de aankoop van gemengd graan, ochtendvoer, kunstkorrel, opfokvoer, kuikenzaad, enkelvoudige granen en de kosten van het aan het pluimvee vervoederde graan afkomstig uit eigen productie. Van de nadere analyse van deze post en de gemiddelde betaalde prijzen per 100 kg voor de voornaamste voedermiddelen wordt hieronder een beeld gegeven.

	Vermeerde- ringsbe- drijven	Gewone pluim- veebe- drijven
Voederkosten per hen.		
1 Gemengd graan	6,54	5,24
2 Ochtendvoer	5,34	5,20
3 Kunstkorrel	0,04	0,16
4 Opfokvoer	1,31	0,90
5 Kuikenzaad	1,26	0,88
6 Enkelvoudige granen a Mais	0,07	0,16
b Haver	0,11	0,56
c Gerst en tarwe	0,12	0,24
Totaal	14,79	13,34
Betaalde prijzen per 100 kg		
1 Gemengd graan	25,25	25,20
2 Ochtendvoer	26,25	26,10
3 Opfokvoer	32,10	32,10
4 Kuikenzaad	29,20	29,80

b. Overige voedermiddelen.

Een nadere specificatie van deze voederkosten is samen-
gevat in de volgende tabel.

Voederkosten per hen.	Vermeerderingsbedrijven	Gewone pluimveebedrijven
1 Aardappelen	0,26	0,26
2 Onder- en karnemelk	0,10	0,08
3 Grit	0,08	0,13
4 Groenvoeder	0,07	0,04
5 Diversen.	0,12	0,07
Totaal	0,63	0,58

De waardering van de voedermiddelen uit het eigen bedrijf, geschiedde volgens onderstaande richtlijnen.

- a De vervoederde haver, gerst en tarwe werden gewaardeerd tegen de geldende verkoopprijs af-boerderij voor deze producten.
- b De vervoederde mais, afkomstig uit het eigen bedrijf, werd gewaardeerd tegen f. 22,50 per 100 kg.
- c De aardappelen werden gewaardeerd tegen de geldende verkoopprijs, variërend van f. 4,-, f. 5,- per 100 kg.
- d De waardering van de groenvoedergewassen geschiedde in overleg met de deelnemer.

2. A a n k o o p é é n d a g s k u i k e n s.

Deze post heeft betrekking op de aankoopkosten voor ééndagskuikens. De vermeerderingsbedrijven, welke hun kuikens van de fokbedrijven moeten betrekken, betaalden voor hun kuikens een hogere prijs in vergelijking met de gewone pluimveebedrijven (zie bijlage II).

In verband hiermede werd van het totale aankoopbedrag voor de vermeerderingsbedrijven 23% beschouwd als extra kosten ten behoeve van de productie van broedeieren

3. H e f f i n g k u i k e n b o n n e n.

Deze post heeft betrekking op de heffing van 5 ct per toegewezen ongesext kuiken ten behoeve van het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren.

4. V e e a r t s k o s t e n.

Deze post omvat de werkelijk betaalde kosten voor de ziektebestrijding onder de dieren.

De betaalde kosten voor het pullorumonderzoek op de vermeerderingsbedrijven, zijn als extra kosten voor de productie van broedeieren beschouwd.

5. K o s t e n h o k k e n e n z.

Deze post omvat de kosten van afschrijving, rente en onderhoud van hokken en kunstmoeders en de onderhoudskosten voor de afrastering.

De kosten van afschrijving en rente hokken werden berekend op basis van een huidige aanschaffingswaarde van f. 20,- per m² hokoppervlakte.

In de berekening werd uitgegaan van de volgende levensduur voor de verschillende hoksoorten:

Houten hokken	20 jaar
Houten hokken met stenen voet	25 "
Stenen hokken	50 "

In de berekeningen over de jaren 1946/'47 en 1947/'48 werden de kosten berekend op basis van f. 30,- per m² hokoppervlakte.

De kosten van afschrijving en rente kunstmoeders werden berekend op basis van een levensduur van respectievelijk 20 en 15 jaar voor elektrische en kachelkunstmoeders. Eventueel nieuw aangeschafte lampen zijn in het jaar waarin deze werden aangekocht onder de kosten opgenomen. De huidige nieuwwaarde van de kunstmoeders werd in overleg met de deelnemer vastgesteld.

6, 7 en 8. S t r o o i s e l, e l e c t r i c i t e i t, b r a n d- s t o f e n z. e n k l e i n g e r e e d s c h a p.

Deze posten hebben betrekking op de werkelijke uitgaven voor deze onderdelen in het boekjaar 1948/'49.

9. R e n t e p l u i m v e e.

Over het in de pluimveestapel geïnvesteerde kapitaal werd 3% rente in rekening gebracht.

Het gemiddelde geïnvesteerde kapitaal werd berekend aan de hand van de volgende normen per gemiddeld aanwezig dier.

	Vermeerderings- bedrijven	Gewone pluimvee- bedrijven
Hennen br. 1947 e.o.	f. 5,-	f. 4,-
Hennen br. 1948	" 6,-	" 5,-
Jonge hennen br. 1949 ¹⁾	" 2,-	" 1,75
Fokhanen	" 5,-	" 4,-

10. P a c h t.

De pachtwaarde van de uitloop werd in overleg met de deelnemer vastgesteld.

Indien de uitloop nog voor andere doeleinden werd gebruikt (bijv. boomgaard) werd op de pachtwaarde een bepaald bedrag in mindering gebracht.

11. O v e r i g e k o s t e n.

In deze post zijn opgenomen de kosten van verzekering, ontsmettingsmiddelen, abonnementen op vakbladen, contributies en andere kosten, die niet onder de andere hoofden waren onder te brengen.

12. O m z e t e n a a n w a s p l u i m v e e.

Behalve eieren wordt op de pluimveebedrijven ook pluimvee afgezet.

De opbrengst aan pluimvee welke in een bepaald jaar wordt verkregen komt tot uiting in het verschil tussen verkopen en aankopen (omzet) en in de uitbreiding van de pluimveestapel (aanwas). De omzet werd direct aan de boekhouding ontleend. De aanwas werd berekend door de aanwezige dieren aan het begin en aan het einde van het boekjaar te waarderen tegen onderstaande prijzen.

	Vermeerderings- bedrijven	Gewone pluimvee- bedrijven
Jonge hennen	f. 6,50	f. 5,50
Oudere hennen	" 5,-	" 4,-
Fokhanen	Aankoopwaarde	" 4,-

De analyse van de post omzet en aanwas pluimvee voor het boekjaar 1948/'49 is als volgt:

1) Aantal aanwezig per 1 October 1949.

Omzet en aanwas pluimvee per hen.	Vermeerderingsbedrijven	Gewone pluimveebedrijven
1 Verkoop hennen br. 1948 e.o.	1,71	1,57
2 Verkoop jonge hennen br. 1949	0,81	0,52
3 Verkoop slachthaantjes	0,73	0,39
4 Totaal verkoop	3,25	2,48
5 Aankoop hennen	--	0,26
6 Saldo omzet	3,25	2,22
7 Aanwas pluimveestapel (uitbreiding)	1,56	0,90
8 Saldo omzet en aanwas pluimvee	4,81	3,12

13. Wa a r d e m e s t .

Indien de mest werd verkocht werd het verkoopbedrag als opbrengst opgenomen. In de meeste gevallen vond echter geen verkoop plaats en werd de waarde in overleg met de deelnemer vastgesteld. Als richtlijn werd daarbij aangehouden een minimum waarde van 10 ot per kip per jaar.

14 t/m 16. E i p r o d u c t i e .

De eiproductie van de oudere hennen werd berekend door de totale jaarproductie van de oudere hennen te delen door het gemiddelde aantal aanwezige dieren volgens de maandelijkse inventarisatiegegevens.

De eiproductie van de jonge hennen heeft betrekking op de productie van de hennen van broed 1949 vóór 1 October 1949.

Uit de cijfers van de bedrijfsboekhoudingen blijkt dat de kuikens op de vermeerderingsbedrijven aanzienlijk vroeger worden aangekocht in vergelijking met de gewone pluimveebedrijven. Als gevolg hiervan is de productie van de jonge hennen vóór de datum van 1 October op de vermeerderingsbedrijven steeds aanzienlijk hoger. Daartegenover blijft de productie per oudere hen in de periode 1 Oct. - 1 Dec. op de vermeerderingsbedrijven steeds beneden die op de gewone pluimveebedrijven. Het is zonder meer duidelijk dat er tussen deze beide productiecijfers onderling verband bestaat.

In de beide laatste jaren blijken deze beide factoren elkander vrijwel op te heffen, zodat de totale ei-productie per hen geen grote verschillen vertoont tussen de vermeerderingsbedrijven en de gewone pluimveebedrijven.

In het jaar 1946/'47 was de productie op de gewone pluimveebedrijven zeer hoog, hetgeen echter zijn verklaring vindt in het feit dat in dat jaar vrijwel uitsluitend eerstelegs hennen werden aangehouden.

Als zodanig geeft deze productie dus geen normaal beeld.

Bijlage II

BEREKENING VAN DE EXTRA KOSTEN WELKE OP DE VERMEERDERINGS-
BEDRIJVEN WORDEN GEMAAKT TEN BEHOEVE VAN DE PRODUCTIE
VAN BROEDEIEREN.

Voor het afleveren van broedeieren aan de broedinrichtingen moeten de Vermeerderingsbedrijven in vergelijking met de gewone pluimveebedrijven extra kosten maken.

Deze extra kosten per hen en per afgeleverd broedei zijn voor drie achtereenvolgende boekjaren op de volgende bedragen berekend.

Nacalculaties.

Omschrijving	1946/'47	1947/'48	1948/'49
1 Extra aankoopbedrag ééndag- kuikens	0,31	0,29	0,35
2 Voederverbruik fokhanen	0,74	0,69	0,78
3 Kosten pullorumonderzoek	0,12	0,13	0,09
4 Heffing per kip	0,10	0,11	0,11
5 Waardevermindering fokhanen	0,29	0,24	0,29
Extra kosten per hen	1,56	1,46	1,62
6 Aantal afgeleverde broedeieren per hen	24	27	30
7 Extra kosten per broedei	6,5 ct	5,4 ct	5,4 ct

Toelichting op de berekening.

1. Extra aankoopbedrag ééndagskuikens.

Deze extra kosten zijn gebasoerd op het prijsverschil dat bestaat voor ééndagskuikens afkomstig van de fokbedrijven en van de vermeerderingsbedrijven.

De vermeerderingsbedrijven moeten hun kuikens betrekken van de fokbedrijven en betalen daarvoor een hogere prijs.

In het voorjaar van 1949 bedroegen de prijzen van de ééndagskuikens:

Kuikens afkomstig van de fokbedrijven: ongesext f. 0,65 p. stuk
(aangekocht door vermeerderings-
bedrijven) gesext " 1,30 p. stuk

Kuikens afkomstig van de vermeerderings-
bedrijven: ongesext " 0,50 p. stuk
(aangekocht door de gewone pluimvee-
bedrijven) gesext " 1,- p. stuk.

2. Voeder verbruik fokhanen.

Deze kosten werden berekend op basis van het gemiddelde aantal fokhanen dat per 100 hennen werd aangehouden. Het voederverbruik per fokhaan werd gesteld op 45 kg per jaar. De gemiddelde prijs van het voeder werd op grond van de in het jaar 1948/'49 betaalde prijzen voor ochtendvoer en gemengd graan gesteld op f. 25,50 per 100 kg.

3 en 4. Kostenpullorumonderzoek en Heffing per kip.

Deze kosten hebben betrekking op de werkelijk betaalde bedragen volgens de boekhoudingen uit de betreffende jaren.

5. Waardevermindering fokhanen.

Deze post omvat de aankoopkosten van fokhanen, verminderd met de ontvangen bedragen bij verkoop en de waardevermindering van de aangehouden fokhanen.

Deze post geeft dus aan het waardeverlies dat bij de fokhanen optreedt als verschil tussen aankoopprijs en verkoopprijs.

Naast bovengenoemde kostenelementen, welke direct te berekenen zijn, moet de vermeerderaar ook nog rekening houden met het feit dat het verboden is om de productie van de oudere hennen in de periode October - half December te stimuleren door kunstmatige verlichting. Als gevolg daarvan zal de winterproductie op de vermeerderingsbedrijven doorgaans iets lager zijn, met als gevolg een zekere inkomstenderving.

Deze zal met name optreden wanneer het prijsverschil tussen zomer- en winterprijs aanzienlijk is.

Aangezien deze invloed echter niet exact is vast te stellen, wordt hier volstaan met het aangeven van deze factor. In de berekening is er geen rekening mee gehouden.

TOELICHTING OP DE BEREKENINGEN VAN DE KOSTPRIJS VAN CONSUMPTIE-
EIEREN VOOR HET JAAR 1950.

Zoals reeds in de inleiding werd vermeld zijn er voor het jaar 1950 drie berekeningen van de kostprijs van consumptie-eieren samengesteld.

Naast de gebruikelijke berekeningen gebaseerd op praktische bedrijfsresultaten voor vermeerderingsbedrijven en gewone pluimveebedrijven werd een synthetische berekening samengesteld voor het ras Witte Leghorn. Deze werkwijze is gekozen omdat de cijfers betreffende voederverbruik, uitval, opfok enz. welke in de praktijk zijn gevonden, in de praktijkberekeningen moeilijk te beoordelen zijn. De opzet van de synthetische berekening is zodanig, dat deze tot in onderdelen door deskundigen beoordeeld kan worden. In de praktijkberekeningen treft men naast de eiproduktie en verkoop van uitgevallen oudere hennen namelijk ook steeds verkoop van slachthaantjes en jonge hennen aan. Daarnaast kan men in de laatste jaren een geleidelijke uitbreiding van de pluimveestapel constateren.

In de synthetische berekening is uitgegaan van een stationaire pluimveestapel, waarbij naast de eiproduktie alleen verkoop plaats vindt van de normale uitval van de leghennen.

SYNTHETISCHE BEREKENING WITTE LEGHORN.

Verloop pluimveestapel.

De berekening is opgezet voor een pluimveestapel van gemiddeld 100 leghennen.

Voor de bepaling van het verloop van de pluimveestapel worden de uitvalpercentages voor eerste- resp. oudere-legs-hennen gesteld op 1/3 van het beginaantal resp. 2/3 van het beginaantal. Deze percentages zijn gebaseerd op de uitvalpercentages welke in twee achtereenvolgende boekjaren in de praktijk zijn gevonden.

	Eerste-legs-hennen	Oudere-legs-hennen
44 Gewone pluimveebedrijven	33%	50%
56 Vermeerderingsbedrijven boekjaar 1948/'49	40%	58%
35 Gewone pluimveebedrijven	29%	64%
37 Vermeerderingsbedrijven	37%	63%

Uit deze cijfers blijkt dat de uitval op de vermeerderingsbedrijven als gevolg van de meerdere selectie verhoudingsgewijs groter is dan op de gewone pluimveebedrijven. Daarnaast blijkt de uitval van de oudere-legs hennen in 1948/'49 groter te zijn geweest dan in 1947/'48. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door de neiging welke in 1947/'48 bestond om de pluimveestapel uit te breiden door meer oudere dieren aan te houden.

Met deze beide factoren is rekening gehouden bij de vaststelling van de percentages voor het jaar 1950.

Volgens de cijfers ontleend aan de boekhoudingen was het verloop van de uitval zodanig dat de uitgevallen hennen gemiddeld 7 maanden op het bedrijf aanwezig waren.

De verdeling van de uitval was verder als volgt:

		Verkocht	Gestorven en vermist
56 Vermeerderingsbedrijven	1947/'48	85%	15%
37 Vermeerderingsbedrijven	1948/'49	79%	21%
44 Gewone pluimveebedrijven	1947/'48	76%	24%
35 Gewone pluimveebedrijven	1948/'49	74%	26%

In de berekening voor het jaar 1950 werd aangenomen dat van de uitgevallen hennen 80% verkocht zou kunnen worden, terwijl 20% van de uitval geen opbrengst in geld geeft.

Op grond van deze gegevens kan het volgende beeld gegeven worden van het verloop van een stationaire pluimveestapel van gemiddeld 100 hennen.

	Eerste-legs hennen	Oudere-legs hennen	Totaal aantal
Begin boekjaree	63	63	126
Uitval (resp. 1/3 en 2/3)	21	42	63
Einde boekjaar	42	21	63

Per 1 October zijn dus steeds aanwezig: 63 jonge hennen
42 $\frac{1}{3}$ jarige hennen
21 $\frac{2}{3}$ jarige hennen.

Hiervan vallen uit gedurende het boekjaar:

jonge hennen $33 \frac{1}{3}\% = 21$
 $\frac{1}{3}$ jarige hennen $50\% = 21$
 $\frac{2}{3}$ jarige hennen $100\% = 21$

Bij de beoordeling van het verloop van de pluimveestapel dient rekening gehouden te worden met het feit dat de $\frac{2}{3}$ jarige hennen in het algemeen reeds spoedig na de datum van 1 October worden opgeruimd.

Het gemiddelde aantal aanwezige hennen bedraagt dan:

63 hennen het gehele jaar = 63 hennen
 63 hennen gedurende 7 mnd.: $63 \times \frac{7}{12} = 37$ hennen
 Totaal gemiddeld aanwezig = 100 hennen

Van de totale uitval gedurende het jaar van 63 hennen kunnen 80% d.i. 50 hennen verkocht worden, terwijl van 13 hennen geen opbrengst in geld wordt verkregen.

Uit deze cijfers blijkt verder dat voor de instandhouding van een pluimveestapel van gemiddeld 100 leghennen jaarlijks 63 jonge hennen uit de opfok beschikbaar moeten komen. Ten aanzien van deze opfok is in de berekening aangenomen dat de ééndagskuikens omstreeks half April op het bedrijf komen, zodat de opgefokte jonge hennen op 1 October $5\frac{1}{2}$ maand oud zijn en dan als legrijpe jonge hennen kunnen worden beschouwd.

1. L o o n e n s o c i a l e l a s t e n .

De vaststelling van het aantal benodigde arbeidsuren door middel van notering van het aantal gewerkte uren heeft in de praktijk niet tot resultaten geleid. De post arbeidsloon is daarom in de resultaten van de boekhoudingen buiten beschouwing gebleven (tabel 1 en 2). In de berekeningen voor het jaar 1950 werd deze post gebaseerd op een schatting van het aantal benodigde uren door terzake deskundigen. Hierbij is ervan uitgegaan dat een volwaardige mannelijke arbeidskracht bij een arbeidstijd van 2600 uur per jaar 700 hennen kan verzorgen, hierbij inbegrepen de opfok van + 1000 kuikens onder 4 kunstmoeders.

De Commissie van Advies was van mening dat in het algemeen bij een gemiddelde omvang van de pluimveestapel het aantal benodigde uren voor de verzorging van de pluimveestapel hoger ligt. Daartegenover staat echter dat in de praktijk een gedeelte van de verzorgingsarbeid wordt verricht door vrouwelijke en jeugdige arbeidskrachten. Gezien het tegengestelde effect van deze beide factoren kon de Commissie van Advies zich toch wel met de gebruikte norm verenigen.

Bij het huidige basis-uurloon van 76,5 ct per uur bedragen de arbeidskosten per hen:

$$(2600 \times f. 0,765) : 700 = f. 2,84.$$

Over het berekende loonbedrag werd 20% sociale lasten als kosten in rekening gebracht volgens onderstaande

specificatie:	ziektewetverzekering	2 %
	ziekenfondsverzekering	1,8%
	ongevallenverzekering	0,8%
	kinderbijslag	6 %
	Vereveningsheffing	4,5%
Invaliditeits-	en ouderdomsverzekering	1,6%
206	Bedrijfspensioenfonds	3,3%
	Totaal	20,0%

2. Voederkosten.

De berekening van de voederkosten valt in twee onderdelen uiteen namelijk de voederkosten voor de opfok en voor de leghennen.

a. Voederkosten opfok.

De opfokperiode kan ten aanzien van de gebruikte voeder- soorten schematisch als volgt worden ingedeeld:

0 t/m 6 weken: 50% opfokvoer I + 50% kuikenzaad I
 7 t/m 13 weken: 50% opfokvoer II + 50% kuikenzaad II
 14 weken - leg: 40% overgangvoer + 60% gemengd graan.

In het algemeen kan het tijdstip waarop de leg begint voor het ras Witte leghorn gesteld worden op 24 weken. Zoals bij de behandeling van het verloop van de pluimvoe- stapel reeds werd opgemerkt, is in de synthetische bere- kening aangenomen dat de ééndagskuikens half April worden afgeleverd. De opgefokte jonge hennen zijn dus op 1 October 24 weken oud en kunnen dan als legrijpe jonge hennen worden beschouwd.

Betreffende het voederverbruik van jonge hennen van het ras Witte leghorn zijn de volgende gegevens beschikbaar, uit proeven welke ten aanzien van het voederverbruik werden genomen.

	Jaar	0 t/m 6 weken	7 t/m 13 weken	14 t/m 24 weken	Totaal
Limburg	1939 en '40	0,96 kg	2,59 kg	6,18 kg	9,73 kg
Limburg	1948	0,89 "	2,65 "	5,52 "	9,06 "
Gelderland	1947	1,23 "	2,43 "	5,54 "	9,20 "
Beekbergen	1939/'40	1,01 "	2,59 "	6,14 "	9,74 "
Beekbergen	1941	1,01 "	2,81 "	6,83 "	10,65 "
Beekbergen	1942	1,03 "	2,97 "	7,00 "	11,00 "
Gemiddeld		1,02 "	2,67 "	6,20 "	9,89 "

In de berekening voor het jaar 1950 werden de volgende rantsoenen aangehouden:

0 t/m 6 weken: 0,5 kg opfokvoer I + 0,5 kg kuikenzaad I
 7 t/m 13 weken: 1,35 " opfokvoer II + 1,35 " kuikenzaad II
 14 t/m 24 weken: 2,5 " overgangvoer + 3,7 " gemengd graan.

De opfok wordt aangevangen met 80 gesexede kuikens (zie blz. 24) waarvan uiteindelijk 63 (d.i. 80%) jonge hennen voor het bedrijf beschikbaar komen.

Rekening houdend met het feit dat de uitval vooral optreedt gedurende de eerste 6 weken van de opfokperiode, bedraagt het gedurende de opfokperiode verbruikte voeder:

0 t/m 6 week. Gemiddeld 72 kuikens
 Opfokvoer I : $72 \times 0,5 \text{ kg} = 36 \text{ kg}$
 Kuikenzaad I: $72 \times 0,5 \text{ " } = 36 \text{ "}$
 7 t/m 13 week. Gemiddeld 66 kuikens
 Opfokvoer II: $66 \times 1,35 \text{ kg} = 89,1 \text{ kg}$
 Kuikenzaad II: $66 \times 1,35 \text{ " } = 89,1 \text{ "}$
 14 t/m 24 week. Gemiddeld 64 kuikens
 Overgangvoer: $64 \times 2,5 \text{ kg} = 160 \text{ kg}$
 Gemengd graan: $64 \times 3,7 \text{ " } = 236,8 \text{ "}$

b. Voederkosten leghennen.

Betreffende het voederverbruik van leghennen van het ras Witte Leghorn waren de volgende gegevens, afkomstig van voederproeven, beschikbaar.

	Jaar	Voederverbruik- per dag	Voederverbruik per jaar
Limburg	1939	114,8 gr	41,9 kg
Limburg	1940	121,3 "	44,3 "
Limburg	1941	135,8 "	49,6 "
Limburg	1947/'49	115,2 "	42,1 "
Gelderland	1948	110 "	40,2 "
Beekbergen	1946/'47	126,5 "	46,2 "
"	1946/'47	121,5 "	44,3 "

Bij de resultaten van deze proeven dient aangetekend te worden, dat gedurende de oorlogsjaren en de eerste jaren daarna de kwaliteit van het beschikbaar mengvoeder minder goed is geweest. Als gevolg daarvan was de voederopname in die jaren hoog.

Uit de cijfers uit de vooroorlogse jaren en de beide laatste jaren blijkt dat het voederverbruik per leggen per jaar + 42 kg bedraagt.

Volgens de mening van deskundigen verbonden aan de Rijksvoortlichtingsdienst voor de Pluimveeteelt komt deze hoeveelheid per hen goed met de werkelijkheid overeen.

Een gedeelte van dit kraachtvoeder kan in de praktijk vervangen worden door aardappelen, op basis van 1 kg kraachtvoeder = 4 kg aardappelen.

Uit de cijfers van de boekhoudingen blijkt dat in de praktijk dit aardappelverbruik in 1948/'49 gemiddeld 6 kg per hen is geweest.

Naast deze voedersoorten moeten de leghennen ook kunnen beschikken over groenvoeder en grit.

Wat deze laatste posten betreft, zijn de daarvoor gemaakte kosten in het boekjaar 1948/'49 (volgens de boekhoudingen) overgenomen in de synthetische berekening voor het jaar 1950. In de synthetische berekening voor het jaar 1950 werd uitgegaan van het volgende voederverbruik per leggen:

- a. Mengvoeder : 40 kg per hen per jaar (50% ochtendvoer +
50% gemengd graan)
- b. Aardappelen: 6 kg per hen per jaar
- c. Groenvoeder: 5 ct per hen per jaar
- d. Grit : 10 ct per hen per jaar.

e. Berekening voederkosten per gemiddeld aanwezige hen.

In de berekening voor het jaar 1950 werden de voederkosten berekend op basis van de geldende A.V.A. prijzen, vermeerderd met de bijkomende kosten en marges van groot- en kleinhandel. Naast de berekening van de voederkosten tegen deze theoretische prijzen werd in een opmerking (zie blz. 2) aangegeven de invloed op de kostprijzen indien de voederkosten berekend worden tegen de prijzen welke thans in de praktijk worden betaald. Deze prijzen liggen niet onbelangrijk hoger als gevolg van het hoge prijspeil van de binnenlandse granen.

Voor de berekening van het theoretische prijspeil van ochtendvoer, gemengd graan, kuikenzaad en opfokvoer zijn de samenstellingen aangehouden volgens de C.L.O. menginstructies.

De bijkomende kosten en marges werden vastgesteld na informatie bij het "Centraal Bureau" te Rotterdam en enkele plaatselijke coöperaties.

De berekening werd voor de verschillende voedermiddelen als volgt uitgevoerd.

Ochtendvoer:

16 kg maïs	à f. 22,75 per 100 kg = f.	3,64
20 " gerst	" " 20,75 " " " = "	4,15
10 " haver	" " 19,25 " " " = "	1,93
10 " sorgho	" " 19,25 " " " = "	1,93
20 " zemelgrint	" " 13,50 " " " = "	2,70
10 " soya	" " 24,45 " " " = "	2,44
5 " vismeel 60%	" " 46,50 " " " = "	2,33
5 " diermeel 60%	" " 43,50 " " " = "	2,18
2½ " mineralen	" " 5,- " " " = "	0,13
1½ " rode wortelmeel	" " 75,- " " " = "	1,13
0,1 " dohyfral	" 300,- " " " = "	0,30
100,1 kg	Kosten grondstoffen $\frac{100}{100,1} \times f. 22,86 =$	f. 22,84
	Waarde van 2% uitval bij schoning $=$	f. 0,20
	Kosten van 98 kg	f. 22,64
	Kosten van 100 kg: $\frac{100}{98} \times f. 22,64 =$	f. 23,10
Bijkomende kosten:		
vrachtkosten	"	0,50
maalkosten $\frac{86}{100} \times f. 0,60$	"	0,52
mengkosten	"	0,75
zakken	"	0,60
labels, touw en loodjes	"	0,03
		f. 25,50
Verenigingsbemoefing 10%	"	2,55
Verbruikersprijs		f. 28,05

Gemengd graan:

40 kg maïs à f. 22,75 per 100 kg	= f. 9,10
30 " haver " " 19,25 " " "	" " 5,77
30 " gerst " " 20,75 " " "	" " <u>6,23</u>
Kosten grondstoffen	f. 21,10
Waarde van 2% uitval bij schoning	" <u>0,15</u>
Kosten van 98 kg	f. 20,95
Kosten van 100 kg : $\frac{100}{98} \times f. 20,95$	= f. 21,38
Bijkomende kosten: vrachtkosten	" 0,50
mengkosten	" 0,75
zakken	" 0,60
labels enz.	" <u>0,03</u>
	f. 23,26
Verenigingsbemoeiing 10%	" <u>2,34</u>
Verbruikersprijs	f. 25,60

Kuikenzaad I:

30 kg gebroken maïs	à f. 24,- per 100 kg	= f. 7,20
35 " gebr. zwak gepelde gerst	" " 24,80 " " "	" " 8,68
35 " gebr. gepelde haver	" " 31,75 " " "	" " <u>11,11</u>
		f. 26,99
Bijkomende kosten: vrachtkosten		" 0,50
mengkosten		" 0,75
zakken		" 0,60
labels enz.		" <u>0,03</u>
		f. 28,87
Verenigingsbemoeiing 10%		" <u>2,88</u>
Verbruikersprijs		f. 31,75

Kuikenzaad II:

30 kg gebroken maïs	, à f. 24,- per 100 kg	= f. 7,20
35 " gebr. zwak gepelde gerst	" " 24,80 " " "	" " 8,68
35 " gepunte haver	" " 20,90 " " "	" " <u>7,30</u>
		f. 23,18
Bijkomende kosten: vrachtkosten		" 0,50
mengkosten		" 0,75
zakken		" 0,60
labels enz.		" <u>0,03</u>
		f. 25,06
Verenigingsbemoeiing 10%		" <u>2,49</u>
Verbruikersprijs		f. 27,55

Opfokvoer I:

15 kg maïs	à f. 22,75 per 100 kg = f.	3,41
10 " gerst	" " 20,75 " " " = "	2,08
14,5 " haver	" " 19,25 " " " = "	2,79
15 " grintzemelen	" " 13,50 " " " = "	2,03
10 " soya	" " 24,45 " " " = "	2,44
9 " haringmeel 54%	" " 41,85 " " " = "	3,77
4 " levermeel 63%	" " 39,38 " " " = "	1,58
2 " bloedmeel 85%	" " 57,38 " " " = "	1,15
5 " vital	" " 56,- " " " = "	2,80
6 " weipoeder	" " 48,- " " " = "	2,88
5 " grasmeel 16%	" " 18,50 " " " = "	0,93
3 " mineralen	" " 6,- " " " = "	0,18
1,5 " rode wortelmeel	" " 75,- " " " = "	1,12
0,2 " dohyfral	" " 300,- " " " = "	0,60
<u>100,2 kg</u>	Kosten grondstoffen $\frac{100}{100,2} \times f.27,76 = f.27,70$	
	Waarde 2% uitval bij schoning = " 0,20	
	Kosten van 98 kg = f.27,50	
	Kosten van 100 kg: $\frac{100}{98} \times f.27,50$	f.28,06
Bijkomende kosten :	vrachtkosten	" 0,50
	maalkosten $\frac{73}{100} \times f.0,70$	" 0,51
	mengkosten	" 0,75
	zakken	" 0,60
	labels enz.	" 0,03
		f.30,45
	Verenigingsbemoeiing 10%	" 3,05
	Verbruikersprijs	f.33,50

Opfokvoer II:

16 kg maïs	à f. 22,75 per 100 kg = f.	3,64
15 " gerst	" " 20,75 " " " = "	3,11
18,5 " haver	" " 19,25 " " " = "	3,56
15 " grintzemelen	" " 13,50 " " " = "	2,03
10 " soya	" " 24,45 " " " = "	2,44
6 " haringmeel 54%	" " 41,85 " " " = "	2,51
4 " levermeel 63%	" " 39,38 " " " = "	1,58
2 " bloedmeel 85%	" " 57,38 " " " = "	1,15
4 " vital	" " 56,- " " " = "	2,24
5 " weipoeder	" " 48,- " " " = "	2,40
3 " mineralen	" " 6,- " " " = "	0,18
1,5 " rode wortelmeel	" " 75,- " " " = "	1,12
0,2 " dohyfral	" " 300,- " " " = "	0,60
<u>100,2 kg</u>	Kosten grondstoffen $\frac{130}{100} \times f. 26,56 =$	f.26,50
	Waarde 2% uitval bij sponing	" 0,20
	Kosten van 98 kg	f.26,30
	Kosten van 100 kg: $\frac{100}{98} \times f.26,30 =$	f.26,84
Bijkomende kosten: vrachtkosten		" 0,50
maalkosten $\frac{80}{100} \times f. 0,70 =$		" 0,56
mengkosten		" 0,75
zakken		" 0,60
labels enz.		" 0,03
		<u>f.29,28</u>
Vereveningsbemoeding 10%		" 2,92
	Verbruikersprijs	f.32,20

De vervoederde aardappelen zijn gewaardeerd tegen f. 4,50 per 100 kg. Verbruikte brandstoffen voor het koken zijn verantwoord onder de post electriciteit, brandstof.

De berekening van de voederkosten is als volgt:

a. Mengvoeder.

Opfokperiode:

36 kg	opfokvoer I	à f. 33,50	= f. 12,06
36 "	kuikenzaad I	" " 31,75	= " 11,43
89,1 "	opfokvoer II	" " 32,20	= " 28,69
89,1 "	kuikenzaad II	" " 27,55	= " 24,55
160 "	overgangsvoer	" " 28,30	= " 45,28
236,8 "	gemengd graan	" " 25,60	= " 60,62

Leghennen:

100 x 20 kg	ochtendvoer	à f. 28,05	= f. 561,-
100 x 20 "	gemengd graan	" " 25,60	= <u>312,-</u>
Totaal per 100 hennen			f. 1255,63
Mengvoeder per hen			" 12,56

b. Overige voedermiddelen.

6 kg	aardappelen	à f. 4,50	= f. 0,27 per hen
	Groenvoeder	" 0,05	" "
	Grit	" <u>0,10</u>	" "
Totaal = f.			0,42 " "

3a. Aankoop ééndagskuikens.

Voor de instandhouding van een stationaire pluimveestapel van gemiddeld 100 leghennen zijn jaarlijks 63 jonge hennen noodzakelijk.

Er is uitgegaan van de aankoop van gesexte kuikens, zijnde naar de mening van de Commissie van Advies, de meest reële basis. Het opfokrendement van gesexte kuikens bedraagt + 80%. Voor het vereiste aantal van 63 jonge hennen moeten dus, aangekocht worden 80 gesexte ééndagskuikens. De prijs hiervan bedraagt f. 1,- per kuiken.

De aankoopkosten per hen bedragen dus f. 0,80.

b. Heffing kuikensbonnen.

Deze bedraagt 10 ct per gesext ééndagskuiken.

De kosten bedragen dus bij een aankoop van 80 kuikens per 100 hennen f. 0,08 per hen.

5. K o s t e n h o k k e n e n z .

De kosten aan afschrijving en rente voor hok- en bergruimte werden berekend op basis van een benodigde ruimte van 45 m^2 hokoppervlakte per gemiddeld 100 hennen. De kosten aan afschrijving werden berekend voor een gemiddelde levensduur van 25 jaar, de rentekosten tegen een rentevoet van 4% over de helft van de nieuwwaarde van de hokken.

De kosten per 100 hennen aan afschrijving en rente hokken bedragen bij een nieuwe aanschaffingswaarde van f. 20,- per m^2 hokoppervlakte:

$$45 \times \text{f. } 20,- = \text{f. } 900,- \times (4\% + 2\%) = \text{f. } 54,- \text{ per } 100 \text{ hennen.}$$

De kosten aan afschrijving en rente voor de kunstmoeders en de onderhoudskosten van hokken en afrastering werden ontleend aan de boekhouding. Over het jaar 1948/'49 bedroegen deze kosten respectievelijk voor:

vermeerderingsbedrijven 41 ct per hen
gewone pluimveebedrijven 40 ct per hen.

In de synthetische berekening voor het jaar 1950 werden deze kosten op 40 ct per hen gesteld.

De totale kosten hokken enz. bedragen dus 94 ct per hen.

9. R e n t e p l u i m v e e .

De berekening van deze post is als volgt:

Gemiddelde investering gedurende 1 jaar:

55 eerste-legs hennen à f. 5,- per hen	= f. 275,-
45 oudere-legs hennen à f. 4,- per hen	= " 180,-
63 jonge hennen à f. 1,75 per hen	= " 110,-
	<u>f. 565,-</u>

De rentekosten per hen bedragen 4% van f. 565,- =

$$\text{f. } 22,60 : 100 = \text{f. } 0,23.$$

12. Omzet en aanwas pluimvee.

Bij de behandeling van het verloop van de pluimveestapel werd reeds berekend dat in een stationaire pluimveestapel van 100 hennen jaarlijks 50 hennen verkocht kunnen worden. Op de Witte Leghornbedrijven bedroeg de gemiddelde verkoopprijs in het jaar 1948/'49 f. 3,- per hen. In de berekening voor het jaar 1950 is dit bedrag op dezelfde hoogte aangehouden.

De opbrengst aan verkochte oudere hennen bedraagt dus:

$$50 \times f. 3,- = f. 150,- \text{ per } 100 \text{ hennen.}$$

De Commissie van Advies was van mening dat bij de huidige vooruitzichten t.a.v. de afzet van slachtpluimvee een opbrengst van f. 3,- per hen aan de hoge kant is.

Gezien echter de onzekere factoren met betrekking tot de afzet van pluimvee meende de Commissie van Advies dat het bedrag toch gehandhaafd kon blijven, met vermelding van voorgaande aantekening.

14. De eiproductie per hen.

In de jaren 1947/'48 en 1948/'49 werden op de onderzochte bedrijven de volgende productiecijfers gevonden. Deze cijfers hebben betrekking op bedrijven met uitsluitend Witte Leghorn hennen.

	Vermeerderings- bedrijven	Gewone pluimvee- bedrijven
1947/'48		
Eiproductie per oudere hen	163	173
Eiproductie jonge hennen vóór 1 October	<u>10</u>	<u>4</u>
Totale eiproductie per hen	173	177
1948/'49		
Eiproductie per oudere hen	163	171
Eiproductie jonge hennen vóór 1 October	<u>14</u>	<u>6</u>
Totale eiproductie per hen	179	177

Zoals reeds in bijlage I (blz. 10) werd opgemerkt mag men de eiproductie per oudere hen en de productie van de jonge hennen vóór 1 October niet als afzonderlijke factoren beschouwen. Tussen beide bestaat een zeer nauw verband. Indien men de productie op de vermeerderingsbedrijven wil vergelijken met die op gewone pluimveebedrijven, geeft de totale eiproductie per hen de beste vergelijkingsmaatstaf. In de synthetische berekening is aangenomen dat de jonge hennen aan het einde van het jaar $5\frac{1}{2}$ maand oud zijn en dus juist legrijp. De productie van deze dieren kan daarom uitgeschakeld worden. De eiproductie per oudere hen werd op grond van bovenstaande productiecijfers gesteld op 175 eieren per hen per jaar.

4, 6, 7, 8, 10, 11 en 13.

Voor deze posten werd bij de synthetische berekening voor het jaar 1950 het gemiddelde van de beide praktijkberekeningen aangehouden.

PRAKTIJKBEREKENINGEN VOOR HET JAAR 1950.

Deze berekeningen zijn gebaseerd op de resultaten van de bedrijfsboekhoudingen over het jaar 1 October 1948 - 1 October 1949 (zie. Bijlage I tabellen 1 en 2).

Op de berekening voor het jaar 1948/'49 werden voor de volgende posten wijzigingen aangebracht.

1. De arbeidskosten welke in de nacalculaties niet werden opgenomen, werden voor het jaar 1950 op dezelfde wijze berekend als in het kader van de synthetische berekening (zie blz. 16).

2. De voederkosten werden voorzover betreft het mengvoeder herleid tot het prijspeil berekend in het kader van de synthetische berekening (zie blz. 19 e.v.).

De kosten van de enkelvoudige granen en de overige voedermiddelen werden in de berekening voor het jaar 1950 ongewijzigd overgenomen.

3. De post rente pluimvee, welke in de resultaten van de bedrijfsboekhoudingen was berekend op basis van 3% rente, werd in de berekeningen voor het jaar 1950 herleid tot een rentepercentage van 4%.

Het percentage van 3% was gebaseerd op het rendement in een belegging zonder risico, terwijl het thans gebruikte percentage van 4% gebaseerd is op het rendement bij aanwending in een bedrijf waarin het kapitaal risico loopt.

De overige kostenbestanddelen en de eiproductiecijfers zijn ongewijzigd overgenomen uit de nacalculaties over het jaar 1948/'49.